

Jernstøberiets giftige historie

Af Michael Wurm, miljørådgiver i DJ Miljø & Geoteknik

En historisk gennemgang af ældre erhvervsejendomme byder sommetider på overraskelser og kreativt overarbejde for miljørådgiveren.

DJ Miljø & Geoteknik fik for nylig til opgave at udføre en orienterende miljøundersøgelse på en centralt beliggende grund ved Ringe Station på Midtjylland. Kommunen ville i samarbejde med en boligforening lave nye boliger på den forurenede grund, hvor der tidligere havde ligget et jernstøberi.

”Vi skulle undersøge i hvilket omfang, der var forurening, og hvad det eventuelt ville koste at håndtere og bortskaffe. Simpelthen fordi man var bange for, at jordhåndteringen i forbindelse med byggeprojektet ville vælte projektet økonomisk”, fortæller Søren Bomholt, der er miljørådgiver i DJ Miljø & Geoteknik.

Miljørådgiver Søren Bomholt fra DJ Miljø & Geoteknik

I kommunens arkiver

Ved et sådant projekt er indhentning af historiske oplysninger, ifølge Søren Bomholt, noget af det første, der sker; *”Kommunen har i deres arkiv gamle tegninger over grunden, hvor placering af mulige kilder til forurening kan fremgå og skrivelser over tidligere aktiviteter på ejendommen. Den slags oplysninger er alle sammen brugbare for vores undersøgelser. Regionen har typisk kortlægningsbrevet, som beskriver, hvorfor grunden er kortlagt samt eventuelle tidligere miljørapporter. Det samlede materiale bruges også som information, så vi sikrer, at alle prøver analyseres for relevante forureningsparametre. Vi skal også være sikre på, at miljøboringer placeres strategisk rigtige steder.”*

Søren Bomholt fortæller videre om sagen i Ringe; "Vi indhentede oplysninger om ejendommen og dens naboejendomme ved kommunen og regionen og fandt ved den historiske gennemgang frem til, at flere matrikler havde givet forurening. På naboejendommen mod syd har ligget et gasværk, der har forurennet voldsomt med cyanid, og på en naboejendom mod nord har ligget et renseri, som har forurennet med klorerede opløsningsmidler".

Cyanid, klorerede forbindelser og tungmetaller

Søren Bomholt og en kollega lavede en indledende besigtigelse af ejendommen.

Foto af Ringe Jernstøberi fra 1950'erne

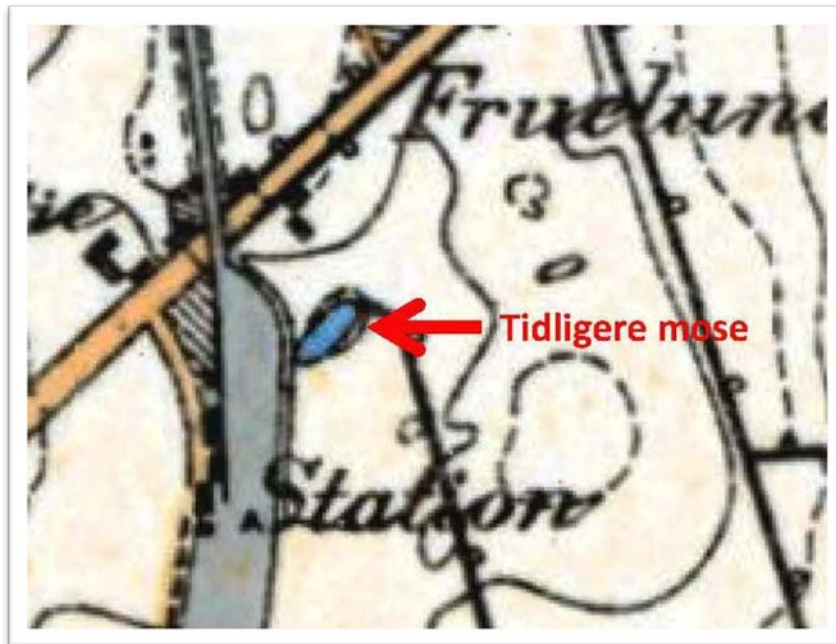
Inden besigtigelsen havde Søren undret sig over, hvor det tidligere jernstøberi fik sin energi fra til den ekstremt energikrævende produktion. Gennemgangen af diverse arkiver hos myndighederne havde ikke afsløret olietanke på ejendommen. Ved besigtigelsen faldt femøren, da der blev registreret store pipelines fra det nærtliggende gasværk ind til det tidligere jernstøberi. Desuden afslørede besigtigelsen, at det tidligere gasværk var omringet af mange afværgevandboringer, der er et sikkert tegn på forekomsten af kraftig jord- og grundvandsforurening.

Yderligere arkivundersøgelser bekræftede, at gasværket havde leveret energien til jernstøberiet og afstedkommet en kraftig forurening med det giftige stof cyanid på gasværksgrunden. Cyanidaspektet var desuden en ubehagelig økonomisk overraskelse, da det er et stof, som er meget dyrt at få analyseret på laboratoriet.

Efter udførelse af den orienterende miljøundersøgelse blev der i en miljøboring, udført i ejendommens nordlige ende, konstateret en kraftig koncentration af klorerede forbindelser og tungmetaller.

Det var kendt, at der i nærheden af boringen havde ligget et tidligere renseri, der havde medført en forurening med klorerede forbindelser i grundvandet. Men koncentrationen af tungmetaller var svær at forklare.

Men endnu en omgang historisk kulegravning i form af gamle historiske kortblade og arkivbesøg gav svar på problematikken. Det viste sig nemlig, at boringen var placeret lige midt i en tidligere mose, der var blevet opfyldt med tungmetalforurenede fyldjord.

Gammelt kortblad, der tydeligt viser den tidligere sø på ejendommen

Historien taler gang på gang sit tydelige sprog også inden for miljørådgivning. Den historiske gennemgang af jernstøberigrunden og dens naboejendomme viste sig at afsløre essentielle informationer, der fik stor indflydelse på strategien for miljøundersøgelsen på ejendommen.

Vil du vide mere om orienterende miljøundersøgelser, er du velkommen til at kontakte Søren Bomholt på sb@dj-mg.dk